

Nr 185.

Av herr **Bergman, Ingebrikt, m. fl.**, om viss ändring i bestämmelserna rörande rösträtt vid vägstämma.

I 52 § i lagen av den 23 oktober 1891 angående väghållningsbesvärets utgörande på landet stadgas, att det tillkommer väghållningsskyldiga att förätta de val och fatta beslut i de ärenden, som enligt väglagen tillhör dem. Andra stycket i nyssnämnda paragraf har följande lydelse: »Röstvärdet å vägstämma beräknas efter fyrktal; ägande i distrikt, som omfattar mer än en kommun, de väghållningsskyldiga att å vägstämma låta sin talan föras genom av dem kommunv s å kommunalstämmor efter fyrktal utsedda ombud, vilka skola rösta för sin kommuns hela fyrktal, enskilda väghållningsskyldiga obehaget att vid vägstämma själva eller genom ombud, varom flera väghållningsskyldiga kunna sig förena, utöva rösträtt för eget vägfyrtal, som i ty fall avräknas från det, för vilket vederbörande kommunombud skall äga rösta.»

Denna bestämmelse har lett till orimliga konsekvenser. En enda av flera till ett väghållningsdistrikt hörande kommuner kan nämligen genom denna vidsträckta rösträtt ensam diktera alla de beslut, som det tillkommer vägstämman att fatta. En begränsning av det vägfyrktal, för vilket å vägstämma rösträtt finge utövas, bör därför stadgas i väglagen. Krav i detta avseende har också mångfaldiga gånger framställts i riksdagen.

Vid 1909 års riksdag väcktes sålunda tvenne motioner avseende förändring av lagen i angivna syfte. På lagutskottets förslag beslöt riksdagen att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning, huruvida icke en begränsning borde ske av väghållningsskyldigs rösträtt å vägstämma, samt för riksdagen framlägga det förslag till lag, vartill utredningen kunde giva anledning. Denna riksdagsskrivelse blev efter en förberedande behandling inom jordbruksutskottet överlämnad till den vägkommission, som i slutet av år 1916 tillsattes. Något förslag till ändring av 52 § i nu gällande väglag framlades emellertid icke, enär, som bekant, kommissionens arbete resulterade i en helt ny lag om vägkommunal styrelse på landet.

Vid 1913 års riksdag väcktes ånyo en motion i andra kammaren, i vilken yrkades ändring av nyssnämnda paragraf i enahanda riktning. Jordbruksutskottet, som förklarade sig dela den uppfattningen, vilken kommit till uttryck i motionärens framställning, hemställde om avslag under hänvisning till den pågående utredningen. Slutligen väcktes vid 1921 års riksdag en motion, i vilken yrkades, att riksdagen för sin del ville besluta sådan ändring av gällande bestämmelser i väglagen, att ingen skulle få utöva rösträtt för mera än en

tiondedel av vid vägstämman representerade vägfyrkar. Jordbruksutskottet yttrar härom följande: »Att nu gällande bestämmelser angående rösträtt å vägstämman äro i behov av revision synes utskottet visserligen vara uppenbart. Frågan härom torde emellertid enligt utskottets förmenande böra upptagas till slutlig behandling i sammanhang med den reformering av hela vägväsendet på landet, som numera synes vara omedelbart förestående.»

Den i sista delen av detta yttrande uttalade förhoppningen har emellertid icke gått i uppfyllelse. Vid 1922 års riksdag framlade Kungl. Maj:t förslag till ny väglag, som dock av riksdagen avlogs. Samma öde röntes den motion, vilken vid följande års riksdag väcktes i nära anslutning till den kungl propositionen av år 1922. Intet har vid årets riksdag försports, som giver anledning förmoda, att regeringen framlägger något nytt förslag. Att riksdagen i år skulle på någon eller några enskilda motionärers initiativ komma att antaga ny väglag torde ej heller kunna förväntas. De skäl, som vid behandlingen av nyssnämnda stora väglagsförslag anfördes, torde också giva vid handen att en genomgripande förändring av hithörande lagar och bestämmelser tyvärr ej kommer att ske inom den tid, som jordbruksutskottet år 1921 förutsatte.

Av vad här anförts torde med all önskvärd tydlighet framgå, att såväl av frågan intresserade ledamöter av riksdagen som ock jordbruksutskottet vid olika tillfällen fastslagit behovet av en reducering av rösträtten vid vägstämorna. I vår tid är det också orimligt att en bestämmelse av påtalade slag skall kvarstå. Detta uttalades, såsom här ovan anförts, redan för femton år sedan, då vi ännu hade graderad skala vid politiska och kommunala val och fullmaktsröstning vid de sistnämnda. I vår demokratiska tid ter sig förhållandet ännu mera abnormt.

Med återopande av ovanstående få vi härmed hemställa,

att riksdagen för sin del måtte besluta sådan ändring av nu gällande väglag, att ingen må vid vägstämman utöva rösträtt för mera än en tiondedel av vid stämman representerade vägfyrkar.

Stockholm den 21 januari 1924.

Ing. Bergman.

Åke Ingeström.

Carl Ekman.

Elof B. Andersson,
Fältenborg.

Gustav Rosén.